4.9. Människan 1

Vi har nästan samma språk och likheterna är klart mycket större än olikheterna. Norrmän vet dock mycket mer om Sverige och svenskar än tvärtom. Ofta är samhörigheten extra stor när det gäller musik, teater och litteratur.
Vi har delat förkärleken för upptäcktsresor och i Nobels anda delas Nobelpris ut i båda länderna.
Vi närmast älskar broderlandet även om det samtidigt finns en hatkärlek.
Numera arbetar svenskar gärna i Norge för där får man mer betalt. Norrmän handlar numera mer i Sverige på grund av förändringar i valutan. Gränshandeln har plötsligt hamnat på svenska sidan.

RONJA RÖVARDOTTER. Detta är en saga av svenska Astrid Lindgren. Filmen som hade premiär 1984 av en svensk-norsk produktion. Astrid Lindgrens böcker är för övrigt mycket populära även i Norge. **Maximikort nummer 33. Tryck: Postens Tryckeri 1987.**

JOHAN AUGUST STRINDBERG. Strindberg skrev bland annat 1905 ”Ett fritt Norge”. August Strindberg var 1901–1904 gift med sångerskan och skådespelerskan Harriet Bosse (1878–1961), från Norge.
Anders Wyller (musiker född 1964) var 1994-2016 redaktör för resemagasinet Vagabond i Oslo. Han är barnbarnsbarn till August Strindberg.
Förlag: Den Nya Tiden. Serie C No 50. E.J.K. > 1905.

VID FRÖSÖ KYRKA. ”P.B:S” GRAV. Wilhelm Peterson-Berger (1867–1942) var en svensk tonsättare och musikskriftställare som även var mycket uppskattad i Norge, bland annat för dramat Arnljot som spelades på flera platser som i Stiklestad i Norge. Peterson-Berger är i Sverige välkänd för Frösöblomster 1–3, som innehåller pianostycken som Sommarsång, Vid Frösö kyrka och Intåg i Sommarhagen.
Foto: Lundberg. Förlag: Frösö Hembygdsförening omkring 1950.

NATHIONALTHEATRET. IBSEN, HOLBERG, BJØRNSON. Alla tre var författare som var mycket populära även i Sverige och Bjørnson fick Nobelpriset i litteratur 1903**.**
Förlag: T. Halmrast, Kristiania nummer 11 och 16724 > 1900.

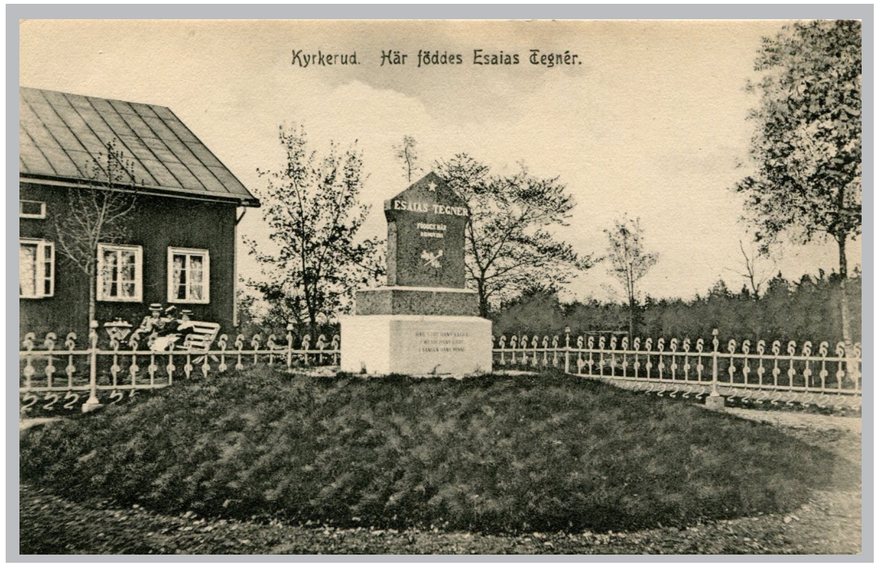

KYRKERUD. Här föddes Esaias Tegnér. Han var född 1782 i Kyrkeruds komministerboställe, nära norska gränsen och var en svensk skald och kulturpersonlighet som var mycket populär även i Norge.
Förlag: Carl Melanders Bokhandel, Seffle. Importerat nummer 10717 omkring 1910.

4.9. Människan 2

LIFVETS MASKERAD. Astri (egentligen Astrid) , född 1879 i Stockholm, död 1951 i Oslo. Mamman var norska, pappan svensk. En av uppsättningarna var Livets maskerad 1906 med svenske skådespelaren Einar Fröberg. **Okänt förlag nr 1363 1906.**

DEN GLADA ÄNKAN. Inga Berentz (1878–1962) var en norsk-svensk skådespelare och operettsångerska. Thorleif Allum (1882–1917) var en norsk operasångare och operettartist, under större delen av sitt liv yrkesverksam i Sverige. De medverkade i första svenska uppsättningen av Glada änkan som hade premiär den 22/1 1907 på Oscarsteatern i Stockholm. **Tryck: Paul Heckscher (Stockholm) 1907.**

ET FARLIGT FRIERI. Filmen premiärvisades 1919 i Sverige. Den spelades in i Sverige med exteriörer från trakterna kring Hardangerfjorden i Norge. Som förlaga har man Bjørnstjerne Bjørnsons novell. **Utgivare: Skandia-Film. Förlag: A-E-IS, Norge, nummer 143. Tryck NBC Tyskland (logotyp).**

HARRIET BOSSE. Hon var en norsk-svensk sångerska och skådespelare (1878–1961).
Foto: Aage Rasmussen (dansk som var verksam i Oslo 1910–1935). **Förlag B.C & A.H, Norge, nummer 23 > 1922.**

GUNNAR TOLNAES. Han var en norsk skådespelare som filmdebutade 1914 i en svensk-producerad stumfilm. **Förlag: Nordisk Konst, Stockholm omkring 1920.**

ANDERS DE WAHL I "GAMLE HEIDELBERG". Premiär var det på Svenska Teatern i Stockholm 1902. Anders var en svensk skådespelare (1869–1956) som var populär i Norge. Han gästspelade i Oslo med flera städer. **Förlag: H. Abel, Christiania (Oslo) 1902–1904.**

INGRID BERGMAN, WB (Warner Bros). Svenska Ingrid Bergman var mycket populär i Norge och filmen Höstsonaten spelades in strax utanför Oslo varvid flera norska skådespelare medverkade. **Förlag: K. Harstad, Kunstforlag, Oslo omkring 1960.**

4.9. Människan 3

WELLMANS OG ANDREES STAATION SPITSBERGEN. Salomon August Andrée gjorde 1896 och 1897 försök att nå Nordpolen med en vätgasballong med Virgohamna som bas. Virgohamna var också bas för amerikanaren Walter Wellmans försök att nå Nordpolen med luftskepp 1906, 1907 och 1909.
B. M. Schönbergs Kunstverlag, Kristiania 1909.

EXPEDITION KON-TIKI 1947. Members. Kon-Tiki är en flotte, som byggdes i Peru och seglades 1947 till Polynesien under ledning av Thor Heyerdahl. En av de sex på flotten var en svensk, Bengt Danielsson. **Förlag: Mittet omkring 1950.**

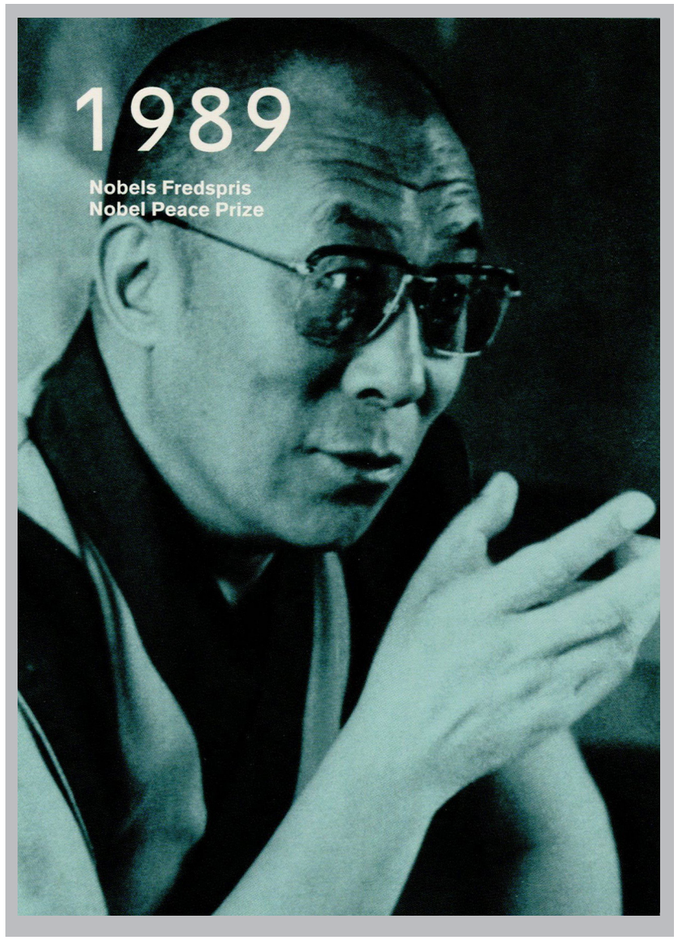

1989 Nobels Fredspris. Dalai Lama. Nobels fredspris är ett av de fem priser som svensken Alfred Nobel upprättade i sitt testamente 1895. Det delas ut av ”Den norske Nobelkomite”.
Förlag: Nobels Fredcenter omkring 2005.

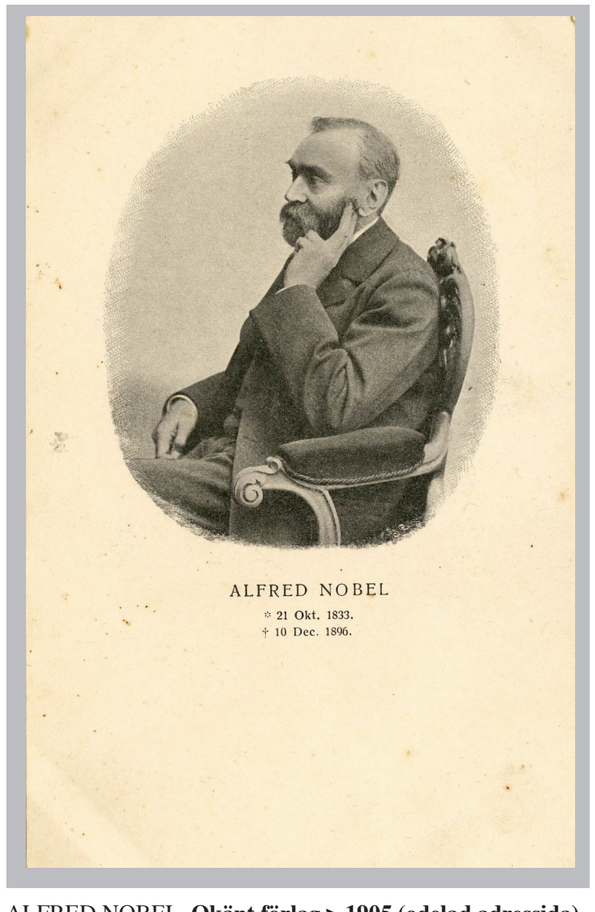

ALFRED NOBEL. **Okänt förlag > 1905 (odelad adressida).**

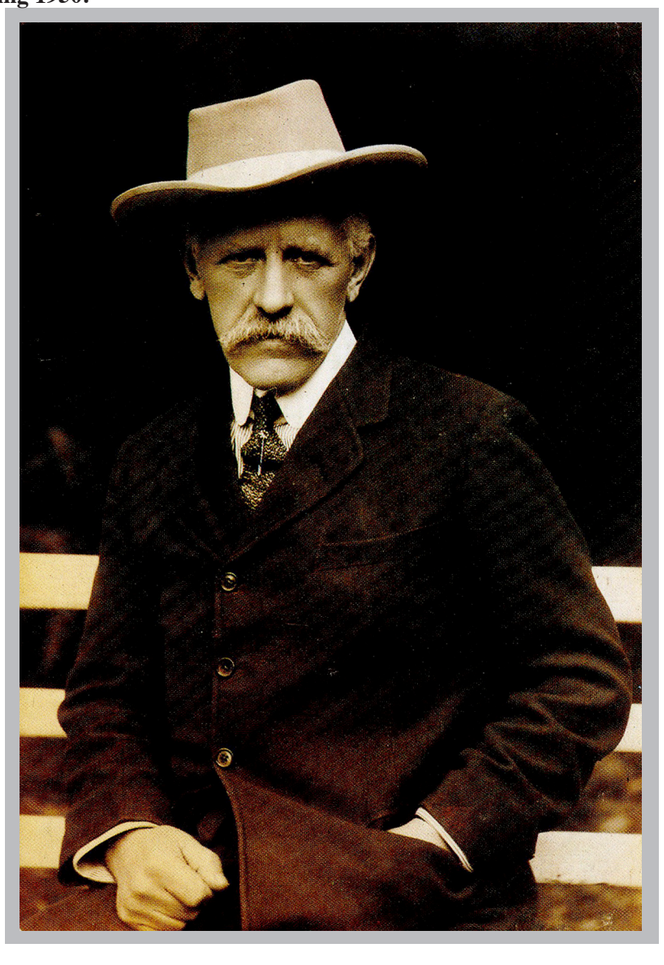

PORTRETT AV NOBELS FREDSPRISVINNER 1922. FRIDTJOF NANSEN (1801–1930). Fredspriset administreras av Norge, men det är inte känt varför Alfred ville det.
Foto: Vaering. Förlag: FsH-Produkt. Tyck: Ultra Trykk, Kongsvinger.

4.9. Människan 4

ABBA. Detta är en svensk popgrupp, som gett ut musik sedan 1972. En av medlemmarna har norskt ursprung, Anni-Frid ”Frida” Lyngstad, som är uppvuxen i Ballangen i Nordland fylke. **Copyright: Pyramid 1999.**

ALF PRØYSENS BARNDOMSHEM RINGSAKER. Norske Alf Prøysen (1914–1970) blev allmänt känd i Sverige genom sin nedteckning och inspelning av Lilla vackra Anna och hans berättelser om Teskedsgumman är lika populära i Sverige som i Norge. **Förlag: K. Strandh, Oslo. Tryck: Norsk Foto og Trykk. omkring 1950.**

A-HA. Egentligen a-ha, är en norsk pop-, synthpop- och new wave-grupp, bildad 1982. Take on Me blev den stora genombrottslåten, etta i USA, Tyskland, Nederländerna, Sverige och Italien. **Förlag: A-ah >1993.**

NORSKA DELTAGARE I GÖTEBORG MUSIC FESTIVAL, 2003. **Foto: Per Wahlberg/GP. Tryck: 2003.**

SVENSKE SKOGMAN MED NORSKE TUNGE OVER ALLE GRENSER. Thore Skogman (1931–2007) var en svensk artist som även blev mycket populär i Norge. 1970 gjorde han en egen TV-serie i norska tv och 1976 kom hans första helnorska skiva, som det görs reklam för på vykortet. **Tryck: Svanqvist Tr. Årjäng 1976.**

4.9. Människan 5

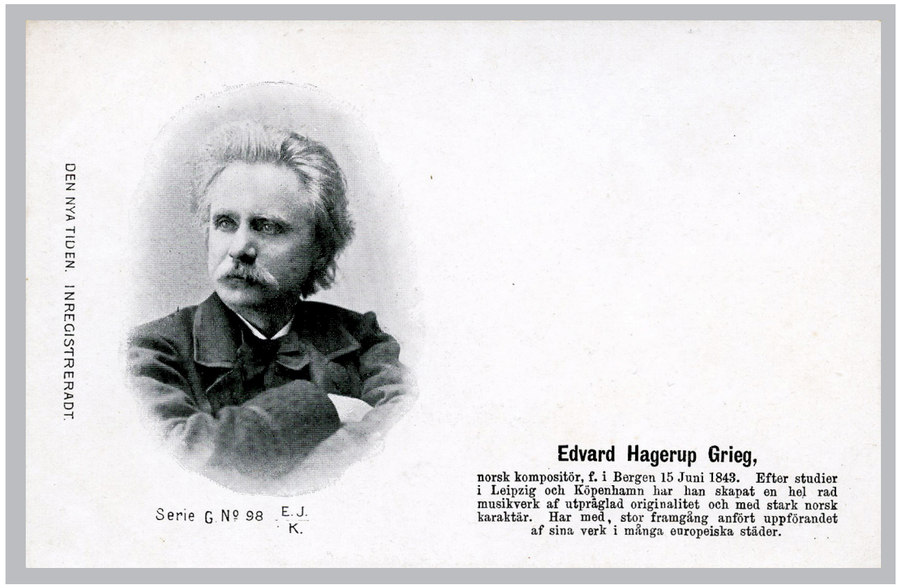

EDVARD HAGERUP GRIEG. Grieg föddes den 15 juni 1843 i Bergen, och dog där den 4 september 1907. Han var en norsk tonsättare under senromatiken och Norges främste företrädare för nationalromantiken. Han blev också mycket uppskattad i Sverige.
Förlag: Den nya tiden. Serie G Mor 98. E.J.K > 1905 (odelad adressida).

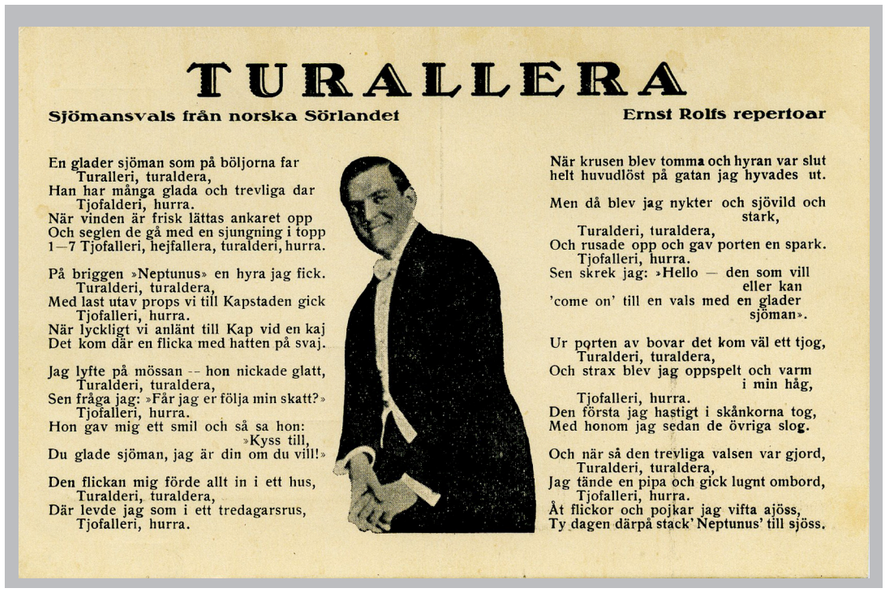

TURALLERA

Sjömansvals från norska Sörlandet — Ernst Rolfs repertoar

En glader sjöman som på böljorna far
Turalleri, turaldera,
Han har många glada och trevliga dar
Tjofalderi, hurra.
När vinden är frisk lättas ankaret opp
Och segten de gå med en sjungning i topp
1—7 Tjofalleri, hejfallera, turalderi, hurra.

På briggen »Neptunus» en hyra jag fick.
Turalderi, turaldera,
Med last utav props vi till Kapstaden gick
Tjofalleri, hurra.
När lyckligt vi anlänt till Kap vid en kaj
Det kom där en flicka med hatten på svaj.

Jag lyfte på mössan -- hon nickade glatt,
Turalderi, turaldera,
Sen fråga jag: »Får jag er följa min skatt?»
Tjofalleri, hurra.
Hon gav mig ett smil och så sa hon:
»Kyss till,
Du glade sjöman, jag är din om du vill!»

Den flickan mig förde allt in i ett hus,
Turalderi, turaldera,
Där levde jag som i ett tredagarsrus,
Tjofalleri, hurra.

När krusen blev tomma och hyran var slut
helt huvudlöst på gatan jag hyvades ut.

Men då blev jag nykter och sjövild och stark,
Turalderi, turaldera,
Och rusade opp och gav porten en spark.
Tjofalleri, hurra.
Sen skrek jag: »Hello — den som vill eller kan
'come on' till en vals med en glader sjöman».

Ur porten av bovar det kom väl ett tjog,
Turalderi, turaldera,
Och strax blev jag oppspelt och varm i min håg,
Tjofalleri, hurra.
Den första jag hastigt i skånkorna tog,
Med honom jag sedan de övriga slog.

Och när så den trevliga valsen var gjord,
Turalderi, turaldera,
Jag tände en pipa och gick lugnt ombord,
Tjofalleri, hurra.
Åt flickor och pojkar jag vifta ajöss,
Ty dagen därpå stack' Neptunus' till sjöss.

TURALLERA. Sjömansvals från norska Sörlandet. Ernst Rolfs repertoar. Ernst Rolf, ursprungligen Johansson (1891–1932) var en svensk sångare, skådespelare och revykung. Han var gift tre gånger och två av hans fruar var norskor.
Förlag: Hallstedt, Sthlm Ö. >1924.

MALENA
(Sunget av John Finnman.)

En sommarafton träffa' jag Malena
Genom parken gick, hon här alena
Flickan var från lanne
Hennas blod de' brann' de'
Hon på tecknis städa rummen rena
Nästa kväll vid djurgards-brunskanalen
Då gick hon med en ann', en lång en smal en
Hatten satt lit käckare
Hon hade blifvit fräckare
Ä, jag trodde jag skulle bli galen

Refr. O! ack Malena. O! ack Malena
O, ljufva hvad Du har förändradt dig
O! ack Malena. ack Malena
O, hvad Du har förandradt Dig.

Nästa gång jag träffade Malena
Hon på teatern börjat visa bena
Till teatern träna', hundra kronor i måna'
Det var lönen man betalte te'na'
Jag blef rent förundrad över tösen
För det var ricktig viftning i plurösen
Hon klädde i trikåt'en
.., det var mig en svår en
Ja go' vänner så er tidens lösen.

Refr.

John Finnman

Sista gång jag träffade Malena
Det var i Haga under gröna träna
Där slog hon små slängar på gitarrens strängar
Är de' Du Malena, sa jag, te'na'
Flickan slog ett flätt ackärd i parken

Så fyra fåglar ramla' ner på marken
En låg re'n på vägen,
Men det var hennes egen,
Flaska, och näsans färg var stark den.

Refr.

Men så en afton kola hon av Malena
I en vik i fjorden' fick man se'na
Alldeles vid stranna, var det som man fann'na
Död i skönhet kan man ej förmena,
Till begrafningen jag ej ska' traska, —
Flickan hon ble' bränd hon, på sin flaska
I vårt krematorium —
Slut paa den historien jag sjunger när jag ser på hennes aska:

Refr.

Opp' i himlen sitter nu Malena
Bland en massa andra englar rena
Tung hon som en blyklomp
Sitter på en skystomp
Ett par vingar fick man också ge'na
Och när det är månsken nästan tror jag
Kan man se Malena — om man glor ja:
Ack du lilla fula skäms Du ej en smula
Jag sjunger jag som kvar paa jorden bor jag:

Refr.

MALENA. Med svenske sångaren John Finnman som var populär i Norge kring sekelskiftet 1900. **Förlag: E. Johansen, Norge omkring 1910.**

ORPHEI DRÄNGARS SÅNGARFÄRD 1939. Sångsällskapet Orphei Drängar, OD, är en av Sveriges mest kända manskörer. Man har ofta gästartister och bland dem märks från Norge: Egil Johansen, Grynet Molvig, Knut Sönstevold och Egil Johansen. **Signatur: Owe. Tryck: Okänt 1939.**

SIMON BREHM (1921–1967) var en svensk orkesterledare och som tack vare inte minst Hylands Hörna även blev populär i Norge. Hans egen orkester hade besättning med bland andra Arne Domnérus, Lill-Babs, Ove Lind och norrmännen Bjarne Nerem och Egil Johansen.
Förlag: Karusell omkring 1965.

SÅNGAREVANGELLSTERNA FRÅN NORD-NORGE ”MIDNATTSSOLENS DÖTTRAR”. Aagoth Stangnes. Hilma Harstad. **Producerat i Sverige omkring 1950.**

4.9
Människan 6

THORSTEIN. Norrman som hade kontakt med utställarens egen släkt i Horda i Sverige. **Privatbild 1926. Fotopapper från Kodak (logo i frimärksrutan).**

BARN. Sigrid i Stockholm får ett vykort med hälsning från en bekant i Kristiania (Oslo). **Privatfoto 1907.**

HÄLSNING. Från Alf i Oslo till Alma på Adelsö utanför Stockholm. **Privatbild 1913.**

EDVARD MUNCH (1863–1944) är Norges mest kände konstnär. Hans mest kända verk är Skriet. En av de största samlingarna av Munchs verk utanför Norge finns på Thielska galleriet i Stockholm. **Foto: O. Vering nummer 198 omkring 1910.**

KOMMENDÖR HANNA OUCHTERLONY. Hanna från Värnamo startade den svenska Frälsningsarmen. 1887 ledde hon grundandet av Frelsesarméen i Norge och var en betydande person inom rörelsen där under många år. **Förlag: Frälsningsarmén. Tryck: AE – Axel Eliasson nummer 32555 omkring 1929–30 med ledning av numret.**

4.10.
Andra världskriget

Sveriges politik under andra världskriget var att hålla landet utanför kriget. Därför förklarade regeringen att Sverige förhöll sig neutralt, i folkrättslig mening, till de krigförande staterna. Sju länder lyckades med detta kriget ut: Sverige, Irland, Portugal, Andorra, Liechtenstein, Schweiz och Vatikanstaten.

Det var knappast neutraliteten som räddade Sverige. Norge höll fast vid denna lika hårt som Sverige, men det hjälpte föga. Nazi-Tyskland erövrade landet 1940 för att säkra järnmalm från Sverige via Narvik och för att skaffa flottbaser i norska fjordar inför en invasion av Storbritannien. Hitler och Churchill var båda fixerade vid Norge.

Det var svårt för Sverige att hålla neutraliteten mot broderfolket Norge men man lyckades. Sverige kunde hjälpa till på en rad sätt som när Folke Bernadotte organiserade räddningsexpeditionerna med de vita bussarna i krigets slutskede.

DE KONGELIGE PÅ RÅDHUSTRAPPEN 7. JUNI 1945. Vid kung Håkons hemkomst. Som kung vann han stor respekt, inte minst för sina insatser under andra världskriget då han blev en symbol för kampen mot den tyska ockupationen. Pappan var dansk och mamman svenska. På trappan syns i övrigt familjemedlemmarna Astrid, Harald, Märtha (född prinsessa av Sverige) Olav och Ragnhild. **Förlag: Normanns Kunstforlag, Oslo > 1955.**

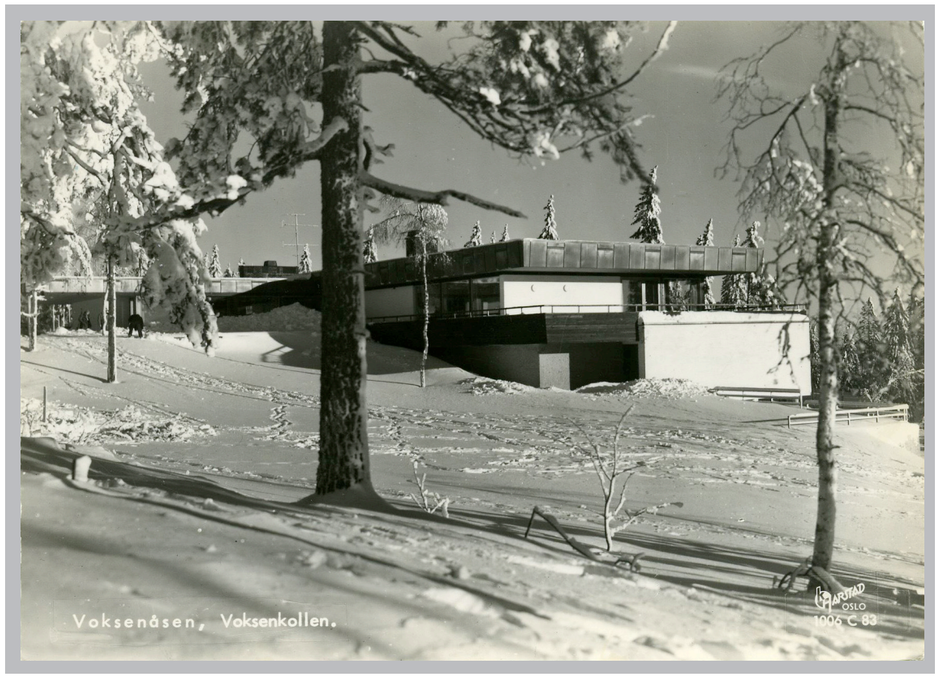

VOKSENÅSEN, Voksenkollen (Oslo). Voksenåsen är en hotell- och konferensanläggning med ett särskilt center för svensk-norsk programverksamhet. Den tillkom bland annat på initiativ av Svensk-norska samarbetsfonden och personer som var engagerade i Svenska Norgehjälpen. **Förlag: K. Harstad, Oslo, No. 1006 C 83. Tryck: > 1962.**

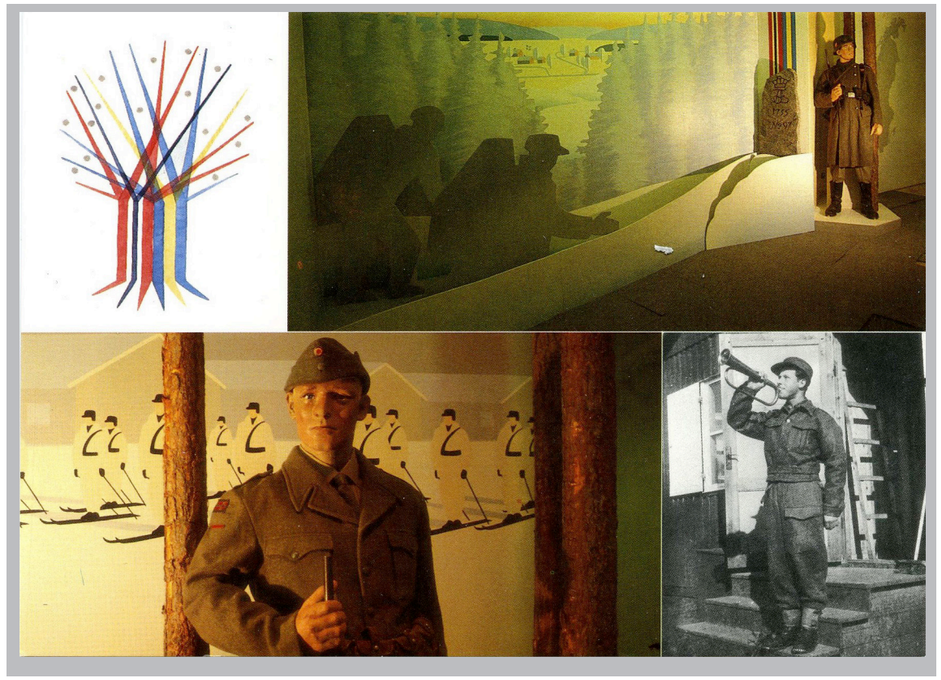

SVENSK/NORSKT KULTUR- OCH INFORMATIONSCENTER, FURUDALS BRUK. Museet visar norrmännens frihetskamp, utbildning i Sverige och inmarsch i Norge under andra världskriget.
Formgivning och produktion: Lotta Lindbäck. Förlag: Ove Olstad, Mora omkring 1995.

HÄLSNINGAR FRÅN ÖRERYD. I början av 1940-talet var Öreryd i Jönköpings län i Sverige en tillflyktsort för norska motståndsmän. Lägret tog sammanlagt emot över 40.000 norrmän. Under de sista krigsåren blev lägret ett militärt träningsläger för norska polistrupper som skulle återta Norge. I dag finns en minnessten rest vid platsen för lägret, bilden upp till höger.
Foto: Åke Friberg Gislaved > 1990.

4.11. Oslo

Oslo – Norges huvudstad.

Här finns än i dag några frimärksaffärer, Vigelandsparken med Sonja Henies staty, Bislet, Holmenkollen och Bygdøy. För att inte tala om syttende mai.

Oslo har kanske inte lika många museer som Stockholm och det finns inte heller något Djurgårdens IF. Men, tanken på Oslo gör att det ryser i kroppen och det var inplanerat ett minibesök i huvudstaden dagen före Nordia i Sarpsborg.

HÄLSNING. Grethe i Kristiania (Oslo efter 1925) skickar en kär hälsning till Sigrid i Stockholm. **Privatfoto > 1903.**

OSLO. KARL-JOHAN 17 MAI. Vad kan vara mera norskt än detta?
Förlag: Kortförlaget nummer 120. > 1957.

SONJA HENIE. Sonja (1912–1969) var en norsk-amerikanskkonståkare och skådespelerska. Hon var född i Oslo och blev mycket populär även i Sverige. Hon var världens bästa kvinnliga konståkare åren kring 1930.
Foto: Scirner, Berlin. Ross Verlag.
Förlag: Nordisk Konst, Stockholm omkring 1935.

KLOCKORNA I SVENSKA KYRKAN i KRISTIANIA. Kyrkan stod klar 1925. Klockorna är på vykortet ännu inte uppsatta.
Okänt förlag omkring 1925.

SVENSK MINISTERBOLIG KRISTIANIA. Adressen är osäker. I dag finns i alla fall den svenska ambassaden på Inkognitogata 27.
Förlag: Haraldsens Kunstforl. Kr.A. > 1915.

5 På andra sidan kölen: Norska fylke – svenska län

Det som i dag är Norge har varit befolkat sedan inlandsisen smälte för omkring 11 000 år sedan. Norge som enad, suverän stat uppstod kring år 1035. Från 1388 till 1814 var Norge i politisk union med Danmark.
Det område som idag utgör södra Sverige var sannolikt bebott i de perioder under senaste istiden när landisen inte täckte hela området.
Sverige bestod under äldre medeltid av flera löst sammanhängande områden, som under 1000-talet hade utvecklat gemensam militärorganisation (ledungen) efter danskt mönster.
Sverige blev en stabil statsbildning på 1200-talet.
1814 gick Norge i personalunion med Sverige till 1905, för att därefter återfå sin oavhängighet.

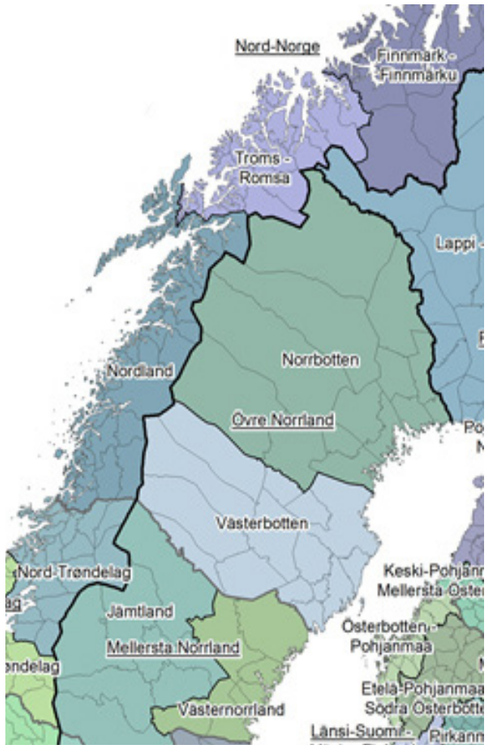

5.1 Troms

Gränskommuner är Målselv, Storfjord och Bardu.

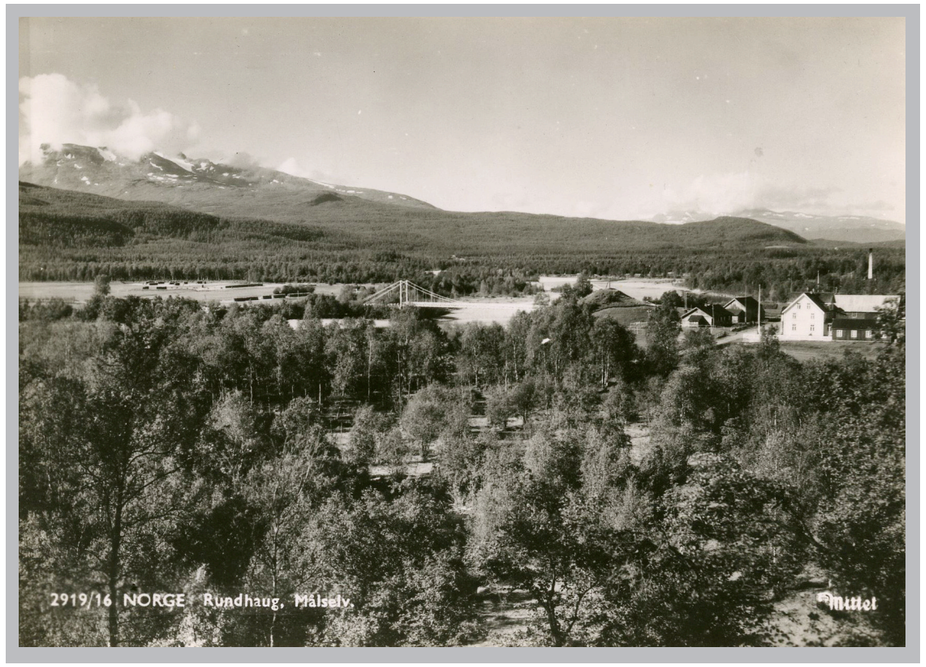

RUNDHAUG, MÅLSELV. Mest känt är Målselva för det goda laxfisket. Den ligger i Målselvs kommun och det är drygt tre mil till svenska gränsen.
Förlag: Mittet, Oslo nummer 2919/16 omkring 1955.

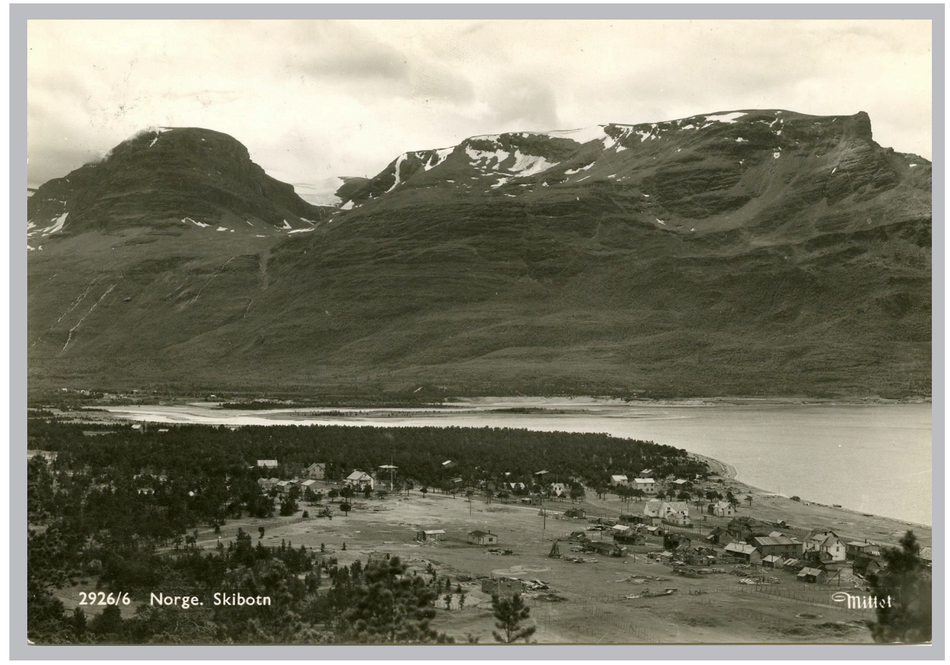

SKIBOTN. Mest känt är Skibotn som marknadsplats och astronomiska observationer. Den ligger i Storfjords kommun och det är cirka tre mil till svenska gränsen.
Förlag: Mittet, Oslo. Nr 2926/6 > 1955.

BARDU. Gränskommun och avståndet från orten Bardu till svenska gränsen är cirka tre mil.
Förlag: Mittet, Oslo. Nr 2921/5 omkring 1955.

SETERMOEN, BARDU. Setermoen är huvudort i Bardu kommun och det är cirka tre mil till svenska gränsen. **Förlag: Widerøes Flyvselskap. Nummer 133714 omkring 1955.**

5.2. Lappland 1

Lappland har åtta kommuner som gränsar till Norge:
Norrbotten:
•Kiruna
•Gällivare
•Jokkmokk
•Arjeplog
Västerbotten:
•Sorsele
•Storuman
•Vilhelmina
Jämtland:
•Stömsund (del av)
Det finns flera gränsövergångar.

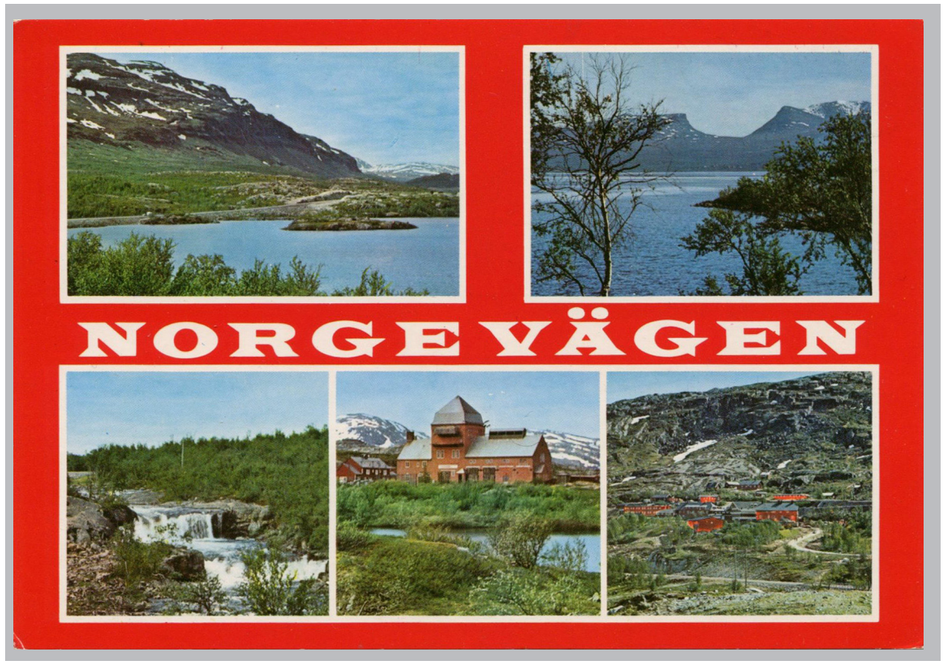

NORGEVÄGEN. Den nya vägen över nordkalotten invigdes av Norges kung Olav V och Sveriges kung Carl XVI Gustaf den 27 september 1984. Man kan säga att det är Europaväg 10 som går från Å i Norge till Luleå i Sverige.
Förlag: K. Rune Lundström AB, Skellefteå. Copyright Sa-mar. Nr: D 2/1909 > 1989.

HÄLSNING FRÅN LAPPLAND. MED PETER, LAIKA OCH INGRID.
Förlag: Wästfelts Foto, Jokkmokk > 1968.

LINBANAN VID LAPPLANDIA, RIKSGRÄNSEN.
Förlag: Sven Hörnell, Riksgränsen nummer 33. Tryck: Ultra omkring 1950.

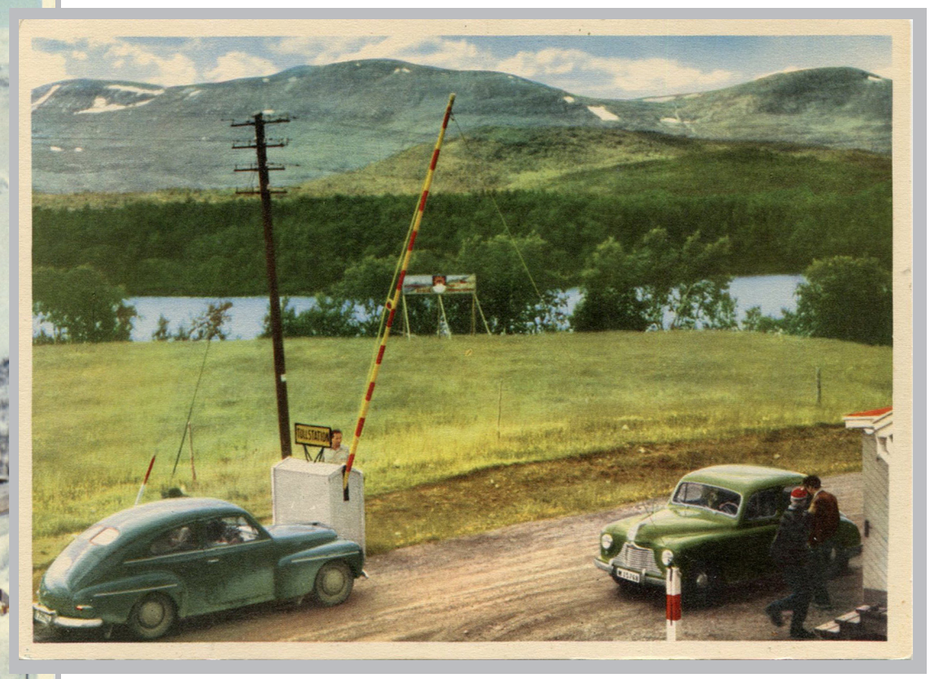

TÄRNAFJÄLLEN. STRIMASUNDS TULLSTATION. Detta är på den svenska sidan, åt norr finns norska Umbukta.
Tryck: Ultra omkring 1955.

SILVERVÄGEN. SAMEN, LARS-ERIK STEGGO VID GRÄNSSTENEN MELLAN NORGE - SVERIGE. Silvervägen är namnet på en turistväg som sträcker sig från norska gränsen i Arjeplogsfjällen till Bottenviken. Minnesstenen här vid riksväg 95 har sedan 1975 namnteckningar av kung Carl XVI Gustaf och kung Olav V.
Foto och förlag: Bertil Sundkvist. Tryck: E. Danielsson, nummer 3607 1975–1993.

5.3 Nordland 1

Nordland har 44 kommuner varav tio gränsar till Sverige: Narvik, Ballangen, Tysfjord, Hammarøy, Sørfold, Fauske, Saltdal, Rana, Hemnes och Hattfjelldal.

Flera av kommunerna har huvuddelen av sin befolkning åt öster, vid havet.

Avståndet från svenska gränsen till havet är i allmänhet bara kring 3–4 mil.

BJÖRNFJELL TURISTSTASJON – OFOTBANEN. Björnfjell ligger på norska sidan vid gränsen till Sverige.
Förlag: Carl Normans Kunstforlag > 1939.

NORGE. NARVIK. DEN SVENSKE SJØMANNSKIRKE. Den Svenska Sjömanskyrkan ritades av arkitekt Jan Inge Hovig och var klar 1950. Numera ägs den av en lokal stiftelse och används för olika kulturaktiviteter.
Förlag: Mittet nummer 139/025 – 214 omkring 1955.

ROGNAN. SALTDAL KIRKE. Saltdals kommun består främst av tätorterna Rognan, Røkdal, Junkerdal och Graddis. **Förlag: Mittet. Nr. 37 > 1949.**

RIKSGRENSEN VED MO I RANA. Fotografen står på svenska sidan.
Förlag: Mittet nummer 1900/28. Tryck: TS Offset omkring 1960.

FERGESTEDT RØSVIK PÅ RIKSVEG 50 I NORDLAND.
Foto: Arne Knudsen. Förlag: Aune Kunstforlag. Tryckt i Norge v Ultra omkring 1955.

5.2. Lappland 2

LAISALIDEN. Laisaliden ligger cirka 25 kilometer från norska gränsen vid Joesjö - Krutådal. Vykort i näver är mycket ovanliga.
Inget förlag > 1967.

BLÅ-VÄGEN LÄMNAR TÄRNA. Svensk-norska gränsen. Blå vägen är en internationell turist-väg mellan Mo i Rana i Norge och Pudozj / Petrozavodsk i Ryssland.
Foto & Förlag: Norberg, Trolltrumman, Tärnaby omkring 1955.

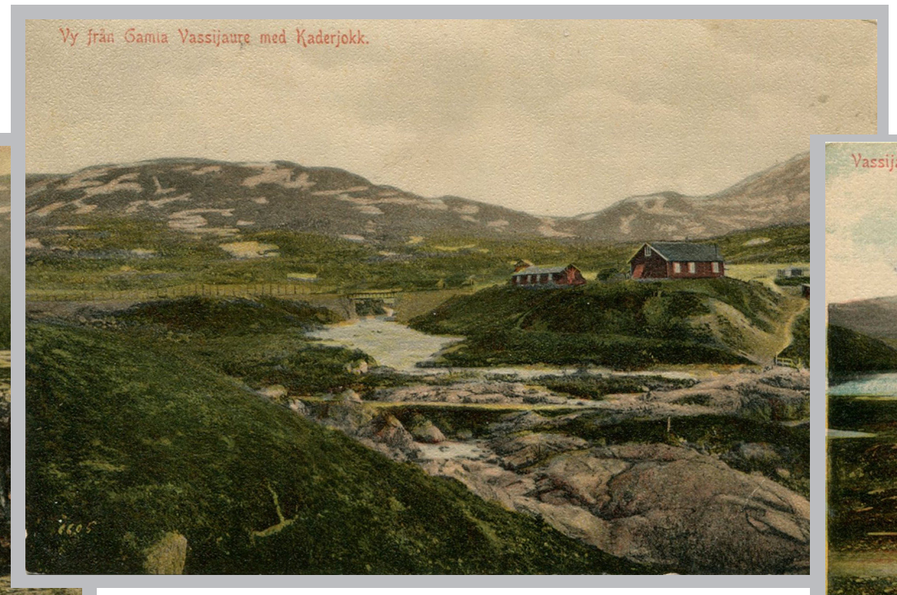

VASSIJAURE ligger väster om Abisko i Kiruna kommun nära Riksgränsen. Den 2 november 1903 möttes rallarna från Norge och Sverige i Vassijaure och Malmbanan skruvades ihop och var färdig.
Vykorten är alla från omkring 1907 på okänt förlag. Foto: Bardach noterat på det från naturvetenskapliga stationen vilken upphörde 1910. Alla korten har samma typ av numrering med från vänster 7006, 6605 och 7013.

5.3 Nordland 2

FAUSKE. I Fauske – som är en egen kommun – inrättade Svenska Röda korset 1945 ett sjukhus främst riktat till de ryska krigsfångar som den nazityska ockupationsmakten anlitat för byggandet av Nordlandsbanen. **Förlag: Isak Christensen nummer 4 > 1934.**

NORDDALSBROEN, BJØRNEFJELL.
Den gamla Norddalsbron (1902–1988) blev ersatt av en ny. Bron var mycket viktig för malmtransporter Sverige-Norge emellan.
Förlag: Julius Brekke nummer 710.

NORGE FRA HEMNES. Hemnes ligger vid fjorden men i kommunen finns det även insjöar.
Förlag: Okänt, nummer N.K. 522 1905–1908 (delad adressida).

HATTFJELLDAL. ”Hatten” sett fra Holmen. Sjön Holmen ligger väldigt nära svenska gränsen och vyen här är västerut.
Förlag K. Jensen nummer 34 omkring 1930.

BALLANGEN. I Ballangens kommun bor cirka 2.500 personer och den mest kända som är född här är Anni-Frid Lyngstad i musikgruppen ABBA.
Sommaren 2017 gjordes ett sensationellt fynd av en hällristning i Efjord i Ballangen. Motivet är en båt och den är mer än fyra meter lång och gjord för cirka 10.000 år sedan.
Förlag: Gina Kilavik nummer 4 > 1922.

OSCARSBORG, NARVIK. Det finns flera Oscarsborg och ett av dem är ett området i Narvik. Det hör inte till ovanligheterna att namnge något efter kungligheter.
Förlag: Julis Brekke, Narvik. Tyckt nummer 81127 i frimärksrutan (är därmed C.G. Röder i Leipzig med tryckår 1913).

5.2. Lappland 3

LAPPORTEN VID ABISKO. Abisko i Kiruna kommun ligger nära norska gränsen och dess historia börjar med byggandet av Malmbanan 1899–1902.
Tryck: 2447 Cl N:s 14, Sthlm omkring 1910.

FATMOMAKKE (KAPELL). WILHELMINA SOCKEN. Fatmomakke växte ursprungligen upp kring Fatmomakke kyrka när samer och nybyggare bosatte sig i närheten av kyrkan. **Förlag: A.E. Importerat omkring 1910.**

UTSIKT FRÅN BIELITTEFORSEN. WILHELMINA SOCKEN.
Förlag: A.E. Importerat omkring 1910.

VISTAVAGGE OCH SELMATJÅKKO. Foto: David Cronsioe nummer 425. **Förlag: Svenska Turistföreningens Landskapssserier. Lappland. Stämpel: Abisko Turiststation > 1938.**

SAMER. **Okänt förlag. Färglagt kort omkring 1907.**

MARSFJÄLLEN FRÅN FATMOMAKKE. WILHELMINA SOCKEN.
Västerut på andra sidan gränsen finns Børgefjell nationalpark. Marsfjället är ett naturreservat som även skyddas enligt Natura 2000. **Förlag: A.E. Importerat omkring 1910.**

5.4. Tröndelag 1

Trøndelag har sju kommuner som gränsar till Sverige: Røyrvik, Lierne, Snåsa, Verdal, Meråker, Tydal och Røros.

Fylket bildades den 1 januari 2018 genom en sammanslagning av Nord-Trøndelag och Sør-Trøndelag.

När Roskildefreden inleddes 1658 avstods Trondhjems län till Sverige och besattes av svenska trupper. Länet och staden blev dock redan samma höst återerövrat av norska trupper.

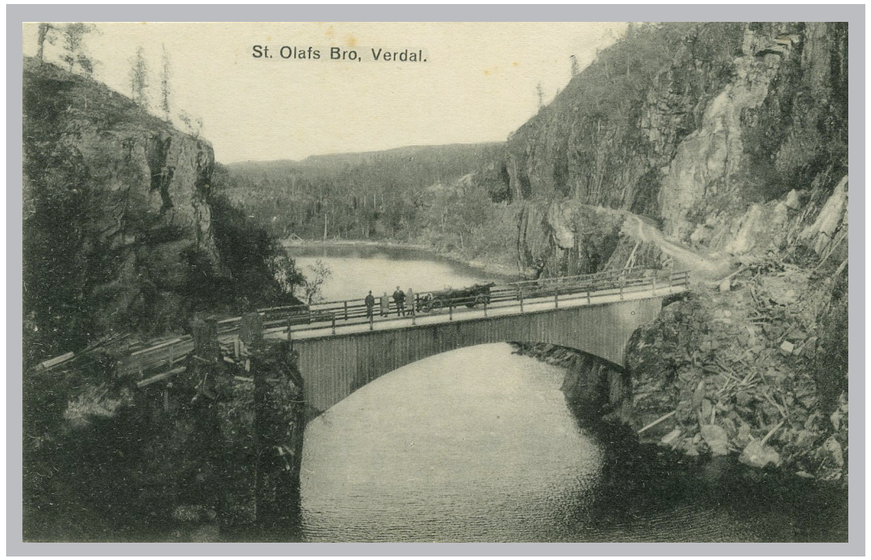

ST. OLAFS BRO, VERDAL. Stämpel: Aadalsvoldens Toldstation (ej postal).
Förlag Henning Anderson, Verdal. nummer 23 omkring 1910.

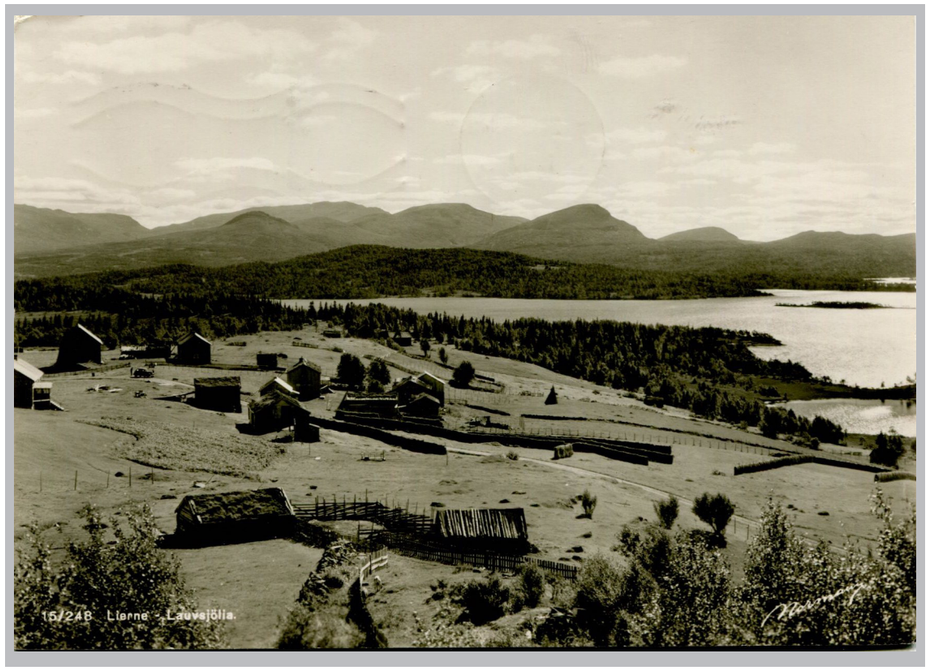

LIERNE – LAUVSJÖLIA. Lierne är Norges till ytan 14:e största kommun men här bor endast 3.000 invånare. Lierne är mest känt för att här finns många brunbjörnar. Skidåkaren Frode Estil är uppvuxen här.
Förlag: Normans Kunstforlag, Oslo nummer 15/248 > 1957.

OLAVSTØTTEN. Det är ett monument på området till Stiklestad i Verdals kommun. Det restes 1807 till minne av slaget på Stiklestad år 1030.
Foto: J.E. Nahlin. Förlag: Verdal Samvirkeslag > 1933.

CAFÉ SKURDALSPORTEN, NORGE. Stugan ligger alldeles vid svenska gränsen.
Foto: H. Roting, Storlien > 1953.

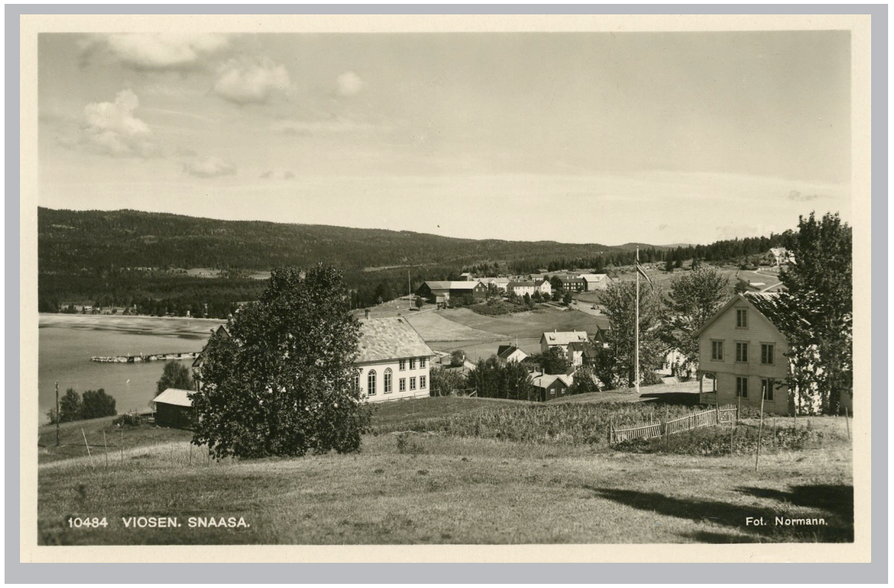

VIOSEN, SNAASA. Snåsa är faktiskt officieltl tvåspråkigt. Förutom norskan även samiska. **Foto Normann. Nr 10484. Förlag Carl Normanns Kunstforlag, Hamar. Omkring 1950.**

5.5 Jämtland - Härjedalen 1

Fem av Jämtlands kommuner gränsar til Norge: Åre, Strömsund, Krokom, Berg och Härjedalen. Härjedalen är för övrigt ett landskap i Jämtlands län.

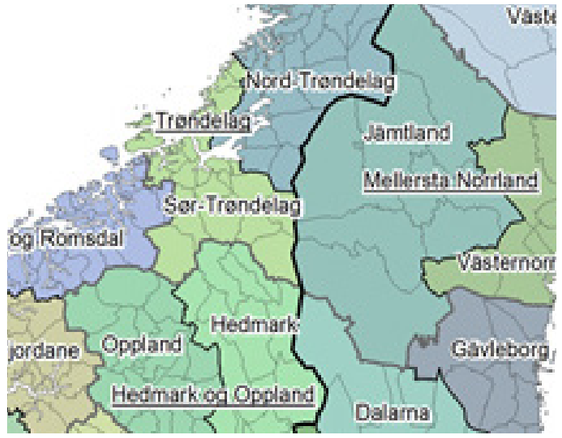

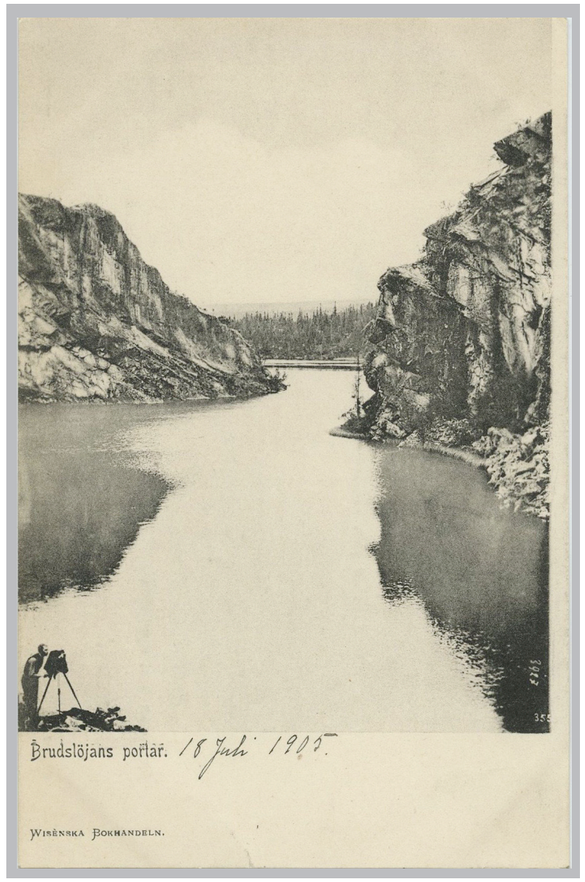

BRUDSLÖJANS PORTAR. Brudslöjan, norska Brudesløret, är ett vattenfall i Norge, alldeles intill gränsen till Sverige. Det ligger cirka tre kilometer från Storlien i Åre kommun, Jämtland, och nära Teveldalen i Meråkers kommun, Norge. **Förlag: Wisénska Bokhandeln (Östersund) nummer K 3927. Omkring 1903.**

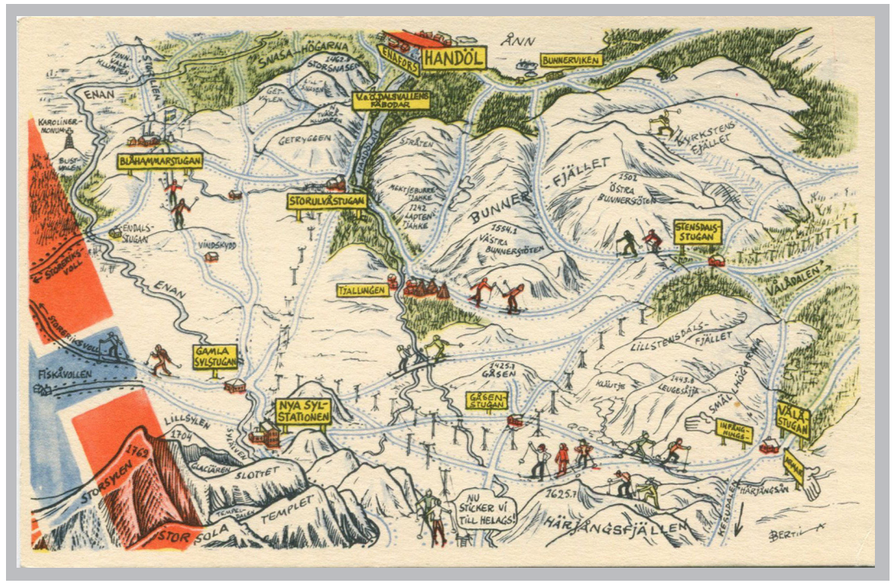

BLÅHAMMARFJÄLLET. Karolinermonumentet på Bustvalen där många av de armfeltska karolinerna frös ihjäl 1719. Enafors, turistort och vanlig utgångspunkt för bestigning av Snasahögarna. Gåsen med fjällstuga. Handöl, fjällby med täljstensindustri, kapell, vackra vattenfall etc. Snasahögarna, ett av Jämtlands mest kända fjällmassiv. Sylarna, Jämtlands enda massiv av högfjällstyp.
Kart-kort nr 95. Förlagsrätt: Eric Gerhards Förlag, Leksand. Teckning: Bertil A. omkring 1955.

HANDÖLS TÄLJSTENS KIOSK VID ENAFORS OCH SNASAHÖGEN. Resterna av Armfeldts karolinerarmé kom till den lilla byn Handöl efter sin dödsmarsch från Trondheim över fjället nyåret 1719. Man beräknar att cirka 3.000 av 5.800 man miste livet i kylan och snön. Över händelsen restes en minnessten 1910.
Okänt förlag 1905–1908.

FJÄLLGÅRD, K. M. A:S ÅLDERDOMSHEM FÖR JÄMTLANDSLAPPAR, HÅLLAND.
Tryck: Svenska Litografiska AB, Stockholm omkring 1915.

LAPPKARAVAN FRÅN FROSTVIKEN. Frostviken ligger nära norska gränsen i Strömsund kommun.
Förlag: Ivar Nybergs Bok & Pappershandel, Tidaholm omkring 1903 (odelad adressida).